

**ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ
УКРАЇНИ ТА ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ**

Юзик А. А., здобувач вищої освіти групи МЕН 3/2

Миколаївський національний аграрний університет

Процес глобалізації, поширюючись на всі сфери суспільного розвитку, зумовив зміну стандартів трудового життя. Проте ці зміни так і не наблизили нас до стабільності, не надали соціально-економічному розвитку стійкої позитивної динаміки, не усунули численні недоліки соціально-трудової сфери. Низька продуктивність праці в сільському господарстві – це одна з найбільш глибинних і серйозних проблем, яка заважає розвитку економіки в

багатьох країнах. В Україні це одна з найбільших проблем. Одним із ключових питань подолання Україною нинішнього економічного колапсу є те, як саме країна сформує ставлення до власних трудових ресурсів. Зокрема, чи зуміє вона зробити продуктивність праці пріоритетною в економічній політиці.

Значний вклад у вивчення стану та удосконалення напрямів підвищення продуктивності праці в аграрній сфері у різний час внесли такі науковці: С. Бабенко, О. Васильєва, Л. Мармуль, О. Польова, М. Черкашина, Р. Чорна, Л. Шелудько та ін. Метою даного дослідження є аналіз продуктивності праці в сільському господарстві України на сучасному етапі розвитку економічних відносин та можливі шляхи її підвищення.

Сутність категорії продуктивності праці окремі дослідники вбачають в тому, що вона одночасно виражає природно-речовий і специфічно суспільний характер продуктивного використання живої праці в процесі історичного розвитку виробництва. Продуктивність праці визначають як здатність конкретної праці виробляти певну кількість матеріальних благ (продукції) за одиницю робочого часу, як ступінь плодотворності, здатності конкретної робочої сили виробляти споживчі цінності чи виконувати будь-яку корисну роботу [1].

Проблема продуктивності праці посідає важливе місце в економіці країни. Особливого значення набуває зростання продуктивності праці в агросфері на сучасному етапі подолання кризового стану в галузі, нарощування виробництва конкурентоспроможної продукції, забезпечення продовольчої безпеки країни.

У 2018 році кількість підприємств, які здійснювали сільськогосподарську діяльність в Україні, порівняно з 2017 роком зросла на 8% (тобто на 3650 одиниць), з них кількість фермерських господарств зменшилася приблизно на 3% (тобто на 973 одиниць). Проте за ці роки чисельність найманих працівників на підприємствах України зменшилася на 3% (або на 14,6 тис. осіб).

Основним результатом діяльності підприємств агросфери є вартісне вираження продукції сільського господарства в постійних цінах 2010 року. Проаналізувавши дані щодо вартості продукції сільського господарства в фермерських господарствах України, слід зазначити, що в 2018 році порівняно з 2017 роком цей показник збільшився на 15,5% (або на 3375,8 млн грн).

При цьому вартість валової продукції постійних цінах 2010 р. в розрахунку на 1 особу населення України, в 2018 році порівняно з 2017 роком збільшилася майже на 9% (тобто на 509 грн) [2], що свідчить про підвищення рівня продуктивності праці в країні в цілому.

Отже, за 2017-2018 рр. в нашій країні при збільшенні кількості підприємств аграрної сфери та при зниженні чисельності найманих працівників підприємств відбувається підвищення продуктивності праці. Але це явище нестабільне, оскільки результати в сільському господарстві передусім залежить від природно-кліматичних факторів, тому доцільно здійснювати ряд заходів щодо його зростання.

Основними шляхами підвищення продуктивності праці в сільському господарстві України повинні бути [3]: 1) покращення технічного рівня виробництва на основі залучення інвестиційних процесів; 2) розвиток високотехнологічного виробництва із високою доданою вартістю; 3) створення прозорої системи стимулювання всіх форм зайнятості; 4) впровадження преференцій під час створення нових робочих місць; 5) заохочування самозайнятості населення й ведення бізнес-діяльності; 6) мінімізація податків на заробітну плату і фонд оплати праці; 7) корегування співвідношення оплати праці працівників різних професій, професійних груп, здійснення диференціації складності праці, сформування політики оплати праці в країні; 8) визначення пріоритетних сфер зайнятості і під них формувати державне замовлення для освіти, виховувати в людях підхід «вчитися протягом життя» та зробити гнучкою систему освіти; 9) розвивання інституцій соціально-трудова відносин – професійні асоціації, спілки та

співтовариства. Завдяки цьому стане можливим упровадження етики нових трудових відносин, підвищення цінності праці; 10) соціально-трудова відносина мають стати одним із ключових національних пріоритетів розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2000. – 200 с.
2. Статистична інформація. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/09/Zb_sg_2018%20.pdf.
3. Васильєва О.О. Продуктивність праці в сільському господарстві: фактори та шляхи підвищення [Електронний ресурс] / О.О. Васильєва // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). — 2014. — № 1. — С. 70— 75. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2014_1_15.

Науковий керівник – Горобченко О. А., доцент кафедри економіки підприємств